



**ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม
ของอาเซียน: ในบริบทของผู้ปกครอง/ชุมชนในโรงเรียน
โครงการ Spirit of ASEAN ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)
จุฬารักษ์ ขอบใจกลาง**

**Factors Affecting the Application of Policies to Promote Multicultural in ASEAN
the Context of Guardians/Communities in Spirit of ASEAN School the Project
of the Office of the Basic Education Commission**

Chulaporn Kobjaiklang

ศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ 10240

The ASEAN and ASIA Studies Center, National Institute of Development Administration, Bangkok 10240

Corresponding author. E-mail address: chulaporn.kobjaiklang@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียนโดยพิจารณาบทบาทผู้ปกครอง/ชุมชนของโรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN ของ สพฐ. ผู้ปกครอง/ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการให้ความร่วมมือส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในชุมชน และมีบทบาทโดยตรงในการปลูกฝังความตระหนักรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้กับบุตรหลานในครอบครัวผ่านการเรียนรู้จากสภาพจริงภายในชุมชนโดยรอบท้องถิ่นของตนเอง ผู้ปกครอง/ชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญในด้านการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้กับนักเรียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความตระหนักรู้ด้านการประยุกต์นโยบายของสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนโครงการ Spirit of ASEAN ของ สพฐ. เพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสถานศึกษาในมุมมองผู้ปกครอง/ชุมชน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผู้ปกครอง/ชุมชน ในการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียนของโรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN ของ สพฐ. และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายวัฒนธรรมของอาเซียน โดยการศึกษาจากผู้ปกครอง/ชุมชนที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN วิธีการศึกษาใช้การศึกษาทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรในการศึกษา คือ กลุ่มผู้ปกครอง/ชุมชน จำนวน 260 คน สำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ และกลุ่มผู้ปกครอง/ชุมชน สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 40 คน

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครอง/ชุมชนมีความตระหนักรู้ด้านการประยุกต์นโยบายของสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนโครงการ Spirit of ASEAN ของ สพฐ. เพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสถานศึกษา ในมุมมองของผู้ปกครอง/ชุมชน พบว่า สถานศึกษามีการนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้จริง ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ การตระหนักรู้ ทศนคติ และพฤติกรรม จากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนมีความตระหนักรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการสนับสนุนให้บุตรหลานของตนเองอยู่ร่วมกับกลุ่มชนที่มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน โดยเฉพาะการสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมภายในโรงเรียน และด้านแนวทางในการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียน ผู้ปกครอง/ชุมชนมีส่วนร่วมและส่งเสริมในท้องถิ่นของตนเองโดยช่วยให้กลุ่มชนต่าง ๆ ในท้องถิ่นสามารถยอมรับและทำความเข้าใจกลุ่มชนอื่น ๆ ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากตนเองได้

คำสำคัญ: ความหลากหลายทางวัฒนธรรม โรงเรียนโครงการ Spirit of ASEAN การตระหนักรู้ ทศนคติ พฤติกรรม

Abstract

The study of factors affecting multicultural promotion in ASEAN as a role of guardians/communities in schools of Spirit of ASEAN following the Project of the Office of the Basic Education Commission. Guardians/Communities have important roles on



promoting of multicultural in communities and direct role that implant awareness about multicultural to their children in family through learning from the actual conditions within their own local communities. Guardians/Community plays a significant role in the promotions of multicultural to students. This research aims to: 1. study the awareness of the application to the policy with education for school project Spirit of ASEAN in the project the Office of the Basic Education Commission to promote multicultural in schools 2. study the factors affecting the guardians/communities in the application of policies to promote the multicultural in the school of the Spirit of ASEAN in the project the Office of the Basic Education Commission, and 3. offer guidance on the application of policies to promote multicultural of the region by study from guardians/communities surrounding the school in the Spirit of ASEAN. The study used both qualitative study and quantitative study. The population was a group of guardians/communities of 260 people for quantitative study and 40 people for qualitative study.

The results showed that, guardians/communities awareness and application of education policies for school projects of Spirit of ASEAN in the project the Office of the Basic Education Commission. In order to promote multicultural in schools in view of guardians/communities, the education policy of the Ministry of Education were actually used. In the factors affecting the promotion of multicultural, which consisted of personal characteristics including diversity perceptions, attitudes and behaviors. The results showed that, the guardians/communities had high level of perceptions, attitudes and behaviors especially supporting their children to live together with other people with different nationality, religion and culture. Moreover the important factors in promotion multicultural were participation of communities and especially when schools supported the culture diversity. Their communities which contributed various groups in local area could accept and guide the application of the policy to promote multicultural of the region. Guardians/Communities involvement and promote their own local to understand people who have different culture.

Keywords: Multicultural, Spirit of ASEAN School, Perception, Attitude, Behavior

บทนำ

จากแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio Cultural Community Blueprint) มีเป้าหมายหลักที่จะทำให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและเป็นสังคมที่มีความรับผิดชอบ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเป็นเอกภาพในหมู่ประชาชาติและประชาชนอาเซียนผ่านการเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนร่วมกัน (ASEAN Identity)

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม หรือพหุวัฒนธรรมมีกระบวนการก่อกำเนิดมาอย่างยาวนานตั้งแต่มนุษย์เริ่มมีการเคลื่อนย้ายถิ่นอาศัย และเกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์ด้วยกัน อันนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ อาหาร ปัจจัยในการดำรงชีวิต และอื่น ๆ ความหลากหลายในด้านต่าง ๆ นั้นเป็นจุดกำเนิดให้เกิดการหลอมรวมกันระหว่างวัฒนธรรมต่างกลุ่มเพื่อสร้างวัฒนธรรมใหม่ และสร้างสังคมหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือสังคมพหุวัฒนธรรม การศึกษาพหุวัฒนธรรม (Multicultural Education) ของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ แต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน

ในเรื่องชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดลงไปแล้ว พบว่า บางประเทศมีความคล้ายคลึงกันอยู่ในหลายมิติ เช่น ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิตของประชาชนที่อยู่ร่วมกันโดยเฉพาะบริเวณเขตชายแดนรอยต่อของแต่ละประเทศที่มีการเคลื่อนย้ายของประชากรของทั้งสองประเทศไปมาหาสู่กันอยู่ตลอดเวลา

การประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้านแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินนโยบาย และการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย มาจากภาครัฐเป็นผู้กำหนด การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกลุ่มของผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ในสถานศึกษา การติดตามและประเมินผล ซึ่งทั้งสามขั้นตอนนั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยสำคัญหลายประการที่เป็นกุญแจช่วยสนับสนุนให้การดำเนินนโยบายประสบความสำเร็จ ในส่วนของผู้ปกครอง/ชุมชนนั้นจัดเป็นกลุ่มที่ต้องติดตามและประเมินผลในการนำนโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาซึ่งความคิดเห็นของผู้ปกครอง/



ชุมชนมีผลต่อคณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู-อาจารย์ และส่งผลไปถึงคุณภาพการศึกษาของบุตรหลานของตน ดังนั้น การนำนโยบายมาประยุกต์ใช้จึงมีบทบาทสำคัญต่อ ผู้ปกครอง/ชุมชนที่ต้องตรวจสอบและติดตามผล

ดังนั้น กระบวนการในการสร้างสำนักหรือการรับรู้ รวมถึงการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้เป็นที่รับรู้หรืออยู่ในสำนึกของประชาชนส่วนใหญ่ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะเป็นการปูพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและการสร้างสำนึกร่วมกันและยอมรับในวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวทางการดำเนินนโยบายส่งเสริมความหลากหลายในสถาบันการศึกษาในประเทศไทยผ่านโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ซึ่งถือเป็นโครงการนำร่องเพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน

ทั้งนี้ ผู้ปกครอง/ชุมชน เป็นตัวขับเคลื่อนหลักให้กับนักเรียนในเรื่องการเรียนรู้การปรับตัวและการสนับสนุนในเรื่องการศึกษาเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมและขับเคลื่อนขบวนการทางการศึกษาให้กับคณะครู-อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความตระหนักรู้ด้านการประยุกต์นโยบายของสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนโครงการ Spirit of ASEAN ของ สพฐ. เพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสถานศึกษาในมุมมองผู้ปกครอง/ชุมชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผู้ปกครอง/ชุมชน ในการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียนของโรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN ของ สพฐ.
3. เพื่อเสนอแนวทางในการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายวัฒนธรรมของอาเซียน

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎี และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

วัฒนธรรม (Culture) หมายถึง ความเชื่อ และการกระทำหรือแนวทางปฏิบัติที่บุคคลในสังคมเชื่อหรือยอมรับว่า มีคุณค่า มีความสำคัญ มีคุณประโยชน์ มีความหมาย ทำให้เกิดการยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ซึ่งวัฒนธรรมในที่นี้ ได้แก่ ความเชื่อในท้องถิ่น ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินวิถีชีวิต อันได้แก่ การแต่งกาย อาหาร การกิน การอยู่อาศัย และการประกอบอาชีพ เป็นต้น

พหุวัฒนธรรม (Multicultural) หมายถึง การรับรู้หรือสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่าง หรือความหลากหลายทั้งในระดับจุลภาค เช่น สภาพพื้นฐาน หรือภูมิหลังส่วนบุคคล ชชาติพันธุ์ เพศ ภาษา ศาสนา และในระดับมหภาค เช่น สภาพสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ชุมชน หรือท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ วัฒนธรรมที่แตกต่างของแต่ละกลุ่มชน และภูมิปัญญาที่เจริญงอกงามในแต่ละท้องถิ่น

สังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) คือ สังคมที่คนหลากหลายกลุ่มชนมาอยู่ร่วมกัน และแสดงออกถึงความหลากหลายของแต่ละกลุ่มชนทั้ง ชชาติพันธุ์ เพศ ภาษา ศาสนา และอื่น ๆ อันมีส่วนทำให้สภาพสังคมการเมือง เศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงจากสังคมวัฒนธรรมเดียว (Mono-Cultural Society) ไปสู่สังคมที่มีความหลากหลาย (Multicultural Society) เกษรา ชัยเหลือองอุไร (2556) ให้คำนิยามของสังคมพหุวัฒนธรรม (Multicultural Society) ว่าเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลายซึ่งจะตรงกันข้ามกับสังคมวัฒนธรรมเดียว (Mono-Cultural Society) เช่น สังคมเมืองปัตตานี ถือเป็นสังคมหลากหลายเพราะประกอบด้วย คนจีน มลายู และไทย Radtke (2003) อธิบายความคำว่า สังคมพหุวัฒนธรรมในแนวทางของการอพยพย้ายถิ่นฐาน โดยกล่าวว่า พหุวัฒนธรรม อาจจำกัดความว่าเป็นการกระจายตัวของประชากรรูปแบบหนึ่ง ๆ ของโลกที่อาจหมายถึงรูปแบบสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของความหลากหลายทางวัฒนธรรมของแต่ละชาติพันธุ์ อันเป็นผลมาจากผู้อพยพที่เข้ามาอย่างหลากหลายและมาอยู่ร่วมกันภายในสังคมเดียวกัน



การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ความตระหนักรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรม ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่แสดงออกมา หรือแสดงให้เห็นถึงลักษณะ หรือสิ่งที่สื่อได้ถึง การยอมรับ การแสดงความเข้าใจ และเชื่อถือในคุณค่าของ วัฒนธรรมทั้งของตนเอง เช่น วัฒนธรรมในท้องถิ่นตนเอง และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง เช่น ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ซึ่งพร้อมที่จะ ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายโดยปราศจากอคติ และความขัดแย้ง

แนวความคิดเรื่องสังคมพหุวัฒนธรรมของ องค์การ ศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า ยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization-UNESCO) ซึ่งเป็น องค์การชำนาญพิเศษแห่งหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ โดยส่งเสริมความร่วมมือของนานาชาติทางการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อให้ทั่วโลกเคารพในความ ยุติธรรม กฎหมาย สิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์พึงมีโดยไม่ถือ เชื้อชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา ตามกฎบัตรสหประชาชาติ ตามรัฐธรรมนูญของยูเนสโกมีการระบุถึง สิทธิในการให้ การศึกษาแก่คนทุกชนชั้น เพื่อจุดมุ่งหมายในการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างกันและเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม อาเซียนก่อตั้ง ขึ้นบนพื้นฐานของการปฏิเสธรระบบความเชื่อจากภายนอก ภูมิภาคร่วมกัน แต่ไม่ใช่ก่อตั้งจากการที่ประเทศสมาชิกมี วัฒนธรรมและค่านิยมที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Breslin, 2007) การที่อาเซียนต้องเผชิญหน้ากับกระแส การเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง กลุ่มประเทศอาเซียนจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน ความเคารพและการอยู่ ร่วมกันในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคม อาเซียน ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในสภาพสังคมของ ประเทศไทยมากขึ้น ในฐานะประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ประเทศหนึ่ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจที่ สะท้อนให้เห็นถึงการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชากรที่อยู่ใน เขตชนบทเข้ามาทำงานในเขตเมือง ทางด้านการเมือง ที่ทำให้คนในแต่ละกลุ่มในความหลากหลาย โดยเฉพาะ

ชนกลุ่มน้อยในสังคม และคนต่างถิ่นที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ ใหม่แสดงออกในเรื่องสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น และที่สำคัญที่สุด คือ ด้านวัฒนธรรม ซึ่งมีการกล่าวถึงกันอย่าง แพร่หลาย ภักร์ศ สิริ (2544) กล่าวว่า ความรู้ (Knowledge) เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่าน ประสบการณ์ โดยการเรียนรู้จากการตอบสนองสิ่งเร้า (Stimulus-Response) แล้วจัดระบบเป็นโครงสร้างของ ความรู้ที่ผสมผสานระหว่างความจำ (ข้อมูล) กับสภาพ จิตวิทยา ทักษะ (ความชื่นชอบ/ค่านิยม) ทักษะคตินั้น เป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งทางจิตของมนุษย์ที่เชื่อมโยง ระหว่างความรู้และพฤติกรรม เพราะเมื่อบุคคลมีการรับรู้ และความตระหนักรู้ หรือความเข้าใจในบางสิ่งบางอย่าง เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลต่อทัศนคติ ค่านิยม ความ ชื่นชอบ และความคิด อันจะส่งผลต่อพฤติกรรม และ แนวทางปฏิบัติในขั้นสุดท้ายต่อไปในอนาคต วรรทยา พรหมสุนทร (2555) ได้อธิบายว่า ทักษะ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นผล มาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมความรู้สึกและความคิด ดังกล่าวเป็นไปไม่ได้ทั้งในทางชอบ-ไม่ชอบ เห็นด้วย- ไม่เห็นด้วยอันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดงปฏิกิริยา และกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ทั้งในทางสนับสนุน และต่อต้าน Schiffman and Kanuk (1987) ได้ให้ความหมายของ ทักษะคิดว่าว่าเป็นความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ ทำให้ เกิดพฤติกรรมในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง

Sister School หมายถึง โรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN ที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมี ศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ และภาษา อาเซียนอีก 1 ภาษา (ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ คือ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย) พร้อมทั้งส่งเสริม พหุวัฒนธรรม

Buffer School หมายถึง โรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN ที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมี ศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอาเซียน 1 ภาษา (ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีชายแดนติด กับที่ตั้งของโรงเรียน เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และบาฮาซา



มาเลเซีย) และการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร และสารสนเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมพหุวัฒนธรรม

ผู้ปกครอง/ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่เป็นบิดา มารดา และผู้ปกครองของนักเรียนในสถานศึกษามีบทบาท และความสำคัญในการกำหนดปรัชญา จุดมุ่งหมายของสถานศึกษา โดยโรงเรียนแต่ละแห่งมีปรัชญาและจุดมุ่งหมายแตกต่างกันไม่มากนักน้อย โรงเรียนจะต้องร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อเป็น แนวทางและทิศทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ การกำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมายของโรงเรียนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจจากปรัชญา และจุดมุ่งหมายของการศึกษาทั่วไป การศึกษาของชาติและของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ โรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชน สภาพแวดล้อมทั้งสังคมและวัฒนธรรมที่โรงเรียนตั้งอยู่อย่างเพียงพอ จึงสามารถกำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมายของโรงเรียนขึ้น เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับปรัชญาจุดมุ่งหมายการศึกษาของชาติ และความต้องการ ของผู้ปกครอง/ชุมชน ดังนั้น ผู้ปกครอง/ชุมชนจึงมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนเป็นอย่างมากในการร่วมกำหนดทิศทางของการศึกษาให้กับนักเรียน และสถานศึกษา

นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง นโยบายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน ซึ่งนโยบายในที่นี้หมายถึง นโยบายโครงการ Spirit of ASEAN ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เน้นให้สถานศึกษาเป็นสถาบันหลักที่ต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยต้องให้ความร่วมมือ และให้การสนับสนุนการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยในการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินนโยบาย และการบริหารจัดการสถานศึกษา กระบวนการบริหาร และการดำเนินนโยบาย เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่มีผลต่อการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในขั้นตอนของการดำเนินนโยบายประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ๆ ที่สำคัญ อันได้แก่ การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล ซึ่งทั้ง

สามขั้นตอนนั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยสำคัญหลายประการ ที่เป็นกุญแจช่วยสนับสนุนให้การดำเนินนโยบายประสบความสำเร็จ Luther Gulick และ Lyndall Urwick (อ้างถึงใน จันทรจักรี เกตุมาโร, 2556) ได้สร้างตัวแบบในการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายเรียกว่า “POSDCoRB” ซึ่งต่อมากลายเป็นแนวทางการจัดการองค์กร

เมตตา วิวัฒนานุกูล (อ้างถึงใน ภริดา โกเชก, 2548) กล่าวว่า การสื่อสารต่างวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดและตีความหมาย ปฏิสัมพันธ์ และสัญลักษณ์ระหว่างคนที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน ภายใต้บริบททางการสื่อสารหนึ่ง ๆ เพราะฉะนั้น การศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารต่างวัฒนธรรมจึงต้องสนใจในด้านการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของแต่ละวัฒนธรรม สาเหตุและองค์ประกอบของแต่ละความแตกต่างนั้น ๆ ปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ความรู้และความตระหนักรู้ ความรู้เป็นสิ่งที่กำเนิดขึ้น และสั่งสมอย่างยาวนานในสังคมของมนุษย์ ทั้งผ่านจากประสบการณ์ หรือจากระบบสถาบันทางสังคม และกระบวนการทางสังคมต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้มีปฏิสัมพันธ์ อันก่อกำเนิดเป็นทักษะ ทักษะคิด และแนวทางปฏิบัติที่ส่งผลต่อพฤติกรรม ภัครศ สิริ (2544) กล่าวว่า ความรู้ (Knowledge) เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่านประสบการณ์ โดยการเรียนรู้จากการตอบสนอง สิ่งเร้า (Stimulus-Response) แล้วจัดระบบเป็นโครงสร้างของความรู้ที่ผสมผสานระหว่างความจำ (ข้อมูล) กับสภาพจิตวิทยา ปารวีร์ บุษบาตรี (2555) ได้อธิบายว่า ความตระหนักรู้ นั้น ถือเป็นขั้นพื้นฐานของความรู้ หากเมื่อมนุษย์มีความตระหนักรู้ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ย่อมทำให้เกิดความสนใจ ใส่ใจ และมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเหล่านั้นได้

ทัศนคติ (ความชื่นชอบ/ค่านิยม) ทัศนคตินั้นเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งทางจิตของมนุษย์ที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้และพฤติกรรม เพราะเมื่อบุคคลมีการรับรู้ และ ความตระหนักรู้ หรือความเข้าใจในบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลต่อทัศนคติ ค่านิยม ความชื่นชอบ และความคิด อันจะส่งผลต่อพฤติกรรม และแนวทาง



ปฏิบัติในขั้นสุดท้ายต่อไปในอนาคต Schiffman and Kanuk (1987) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า เป็นความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ ทำให้เกิดพฤติกรรมในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง กล่าวโดยสรุปทัศนคติ จึงหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความโน้มเอียงสภาพจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งๆ อันอาจแสดงออกมาเป็นอารมณ์ ความรู้สึกที่โน้มเอียงไปสู่สิ่งที่เรียกว่า ความชื่นชอบ และค่านิยม ที่สำคัญ คือ นำไปสู่การกระทำ หรือพฤติกรรม อันสะท้อนให้เห็นถึงความโน้มเอียงไปในรูปแบบทั้งทางสนับสนุน หรือต่อต้าน ซึ่งมีความแตกต่างกันจากปัจจัยส่วนบุคคล สิ่งที่ประสบ

พฤติกรรม (ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกลุ่มต่างวัฒนธรรม)
พฤติกรรมเป็นสิ่งที่ส่งผ่านต่อยอดมาจากความรู้ และความตระหนักรู้ กับทัศนคติ ภานูวัฒน์ คีวะสกุลราช (2558) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีความหมายครอบคลุมทั้งการแสดงออกทางร่างกาย ที่เป็นการแสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น การนั่ง ยืน วิ่ง การรับชมสื่อรายการโทรทัศน์ เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งอิทธิพลต่อการยอมรับ และเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพราะสื่อรายการโทรทัศน์ เป็นเหมือนกับกระบอกเสียง หรือประชาสัมพันธ์ความหลากหลายต่างๆ ให้กับคนที่รับชมได้รับรู้

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่างประเทศเชิงรุก โดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์ และการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคเอเชีย ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่างๆ โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อให้สอดรับนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) ตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 เพื่อผลักดันการดำเนินการด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สอดรับต่อการเป็นประชาคมอาเซียน และพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน นิคม มูลิกะคามะ (อ้างถึงใน กฤษณา พันธุ์วานิช, 2558) อธิบายถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาให้คนในชาติในท้องถิ่นมีความรู้ รักและหวงแหนใช้วัฒนธรรมของตนเอง นั้น โดยกล่าวว่า ชุมชนในท้องถิ่นควรมีคุณลักษณะเฉพาะ และให้ความสำคัญกับอัตลักษณ์ของท้องถิ่นตนเอง ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2552) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นกับสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนและท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และในการจัดการศึกษาจะต้องดำเนินการโดยไม่ได้ต้องการให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนทรัพยากรหรือปัจจัยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การกำหนดเป้าหมายไว้เช่นนี้จะช่วยนำไปสู่การให้ความร่วมมือกับทางสถานศึกษามากขึ้น

ภริดา โกเชก (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารต่างวัฒนธรรมที่มีผลต่อการปรับตัวของคนข้ามชาติ: กรณีศึกษาชาวพม่าในจังหวัดพรมแดนประเทศไทย จากกลุ่มประชากรที่เป็นคนข้ามชาติชาวพม่าจำนวน 400 คนในจังหวัดพรมแดนประเทศไทย สุโรยา วานี และมะรอนิง สาแลมิง (2557) ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขของชาวไทยพุทธและชาวมลายูมุสลิมและศึกษาแนวทางการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยพุทธและชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์จังหวัดปัตตานี ในช่วงเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ชูพิณิจ เกษมณี (2547) จากบทความเรื่อง การศึกษาพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย: สถานการณ์ และความเป็นไปได้ กล่าวว่า พัฒนาการของความคิดด้านการศึกษาพหุวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในอเมริกาในช่วงปี ค.ศ.1960 ในอเมริกาเหนือมีบทสรุปบางประการที่น่าจะนำไปสู่ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาเป็นข้อพิจารณา โดยเฉพาะการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือสร้างการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และนำไปสู่การเคารพในสิทธิของความแตกต่างทางวัฒนธรรม



รูปแบบการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลักร่วมกับ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้านการวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงบริบท (Contextual Factors) ที่มีผลต่อการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียนในบริบทของผู้ปกครอง/ชุมชนเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และผล (Causal Relationships) การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษากลุ่มผู้ปกครอง/ชุมชนบริเวณรอบ ๆ โรงเรียนที่สังกัดอยู่ในโครงการ Spirit of ASEAN ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ Sister school และ Buffer school ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 54 โรงเรียน ซึ่งกระจายอยู่ทั้ง 5 ภาคทั่วประเทศ โดยการเลือกมาศึกษาแบบเจาะจง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลหลักหรือกลุ่มประชากร คือ ผู้ปกครอง/ชุมชนที่มีบุตรหลานศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดอยู่ในโครงการ Spirit of ASEAN ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ Sister School และ Buffer School ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งกระจายอยู่ทั้ง 5 ภาคทั่วประเทศ ประกอบด้วย ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ปกครอง/ชุมชน และการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) กับกลุ่มผู้ปกครอง/ชุมชนที่เป็นกรรมการสถานศึกษา โดยก่อนการเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเก็บข้อมูล (Pilot Test) ในเบื้องต้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เช่น บทสัมภาษณ์ ข้อคำถามต่าง ๆ เพื่อหาข้อบกพร่อง และความเหมาะสม

เพื่อนำมาแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) คุณภาพของเครื่องมือ ศึกษาจากตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับประเด็นความสำคัญ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาโดยพิจารณาจาก เอกสาร ตำรา บทความ และหลักการทางวิชาการ นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (IOC) ของแบบสอบถาม ความสมบูรณ์ของเนื้อหา แก้ไขความถูกต้องของการสื่อภาษาให้เหมาะสมกับผู้ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการนำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญปรับแก้ไข และตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามอีกครั้ง นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มองค์กรที่มีใช้ประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จำแนกการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนหนึ่ง เป็นการเก็บข้อมูลทุติยภูมิวิเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถาม โดยจะทำการสำรวจเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้มาประมวลเพื่อสร้างเป็นแบบสอบถาม ขั้นตอนที่สอง นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองก่อนนำไปใช้จริง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยกลั่นกรองข้อคำถาม ขั้นตอนที่สาม นำแบบสอบถามจากขั้นที่สองไปเก็บข้อมูลในภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน Spirit of ASEAN ทั้ง 5 ภาค

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

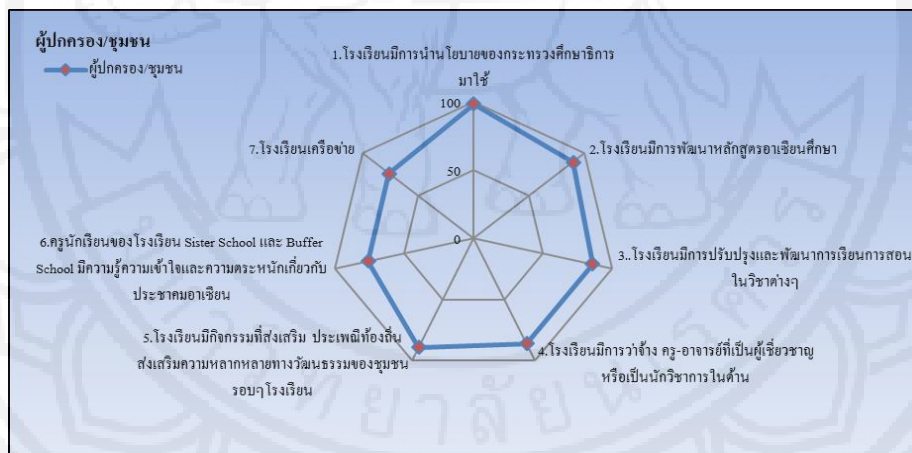
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-Depth Interview), การประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) และการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Seminar) การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ค้นคว้าหนังสือ/ตำรา/วารสาร/ผลงานวิจัย/สิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง/ข้อมูลในอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาประมวลกลั่นกรอง

เรียบเรียงข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์สร้างแบบสอบถาม กำหนดสเกลแบบสอบถาม สเกลที่เลือกใช้จะใช้ Summate Rating Scale จำแนกเป็น 5 ระดับ Likert การวิเคราะห์ ข้อมูล ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์จะวิเคราะห์โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS

ผลการศึกษา

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการสนับสนุน ในสถาบันการศึกษาของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบสถาบัน การศึกษา Spirit of ASEAN การวิเคราะห์ด้านความคิดเห็นของผู้ปกครอง-ชุมชนในเรื่องของนโยบาย การพัฒนา การปรับปรุง การส่งเสริมและการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วน พบว่า โรงเรียนมีการนำนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการในเรื่องการพัฒนาการศึกษาเพื่อ

รองรับการเป็นประชาคมอาเซียนร่วมกันมากำหนด แนวทางปฏิบัติ โดยมีการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น มีการพัฒนาหลักสูตรอาเซียนศึกษาเพื่อให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของ ประชาคมอาเซียน โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมประเพณี ท้องถิ่น ส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชุมชน รอบๆ มีการนำเสนอให้ความรู้ในเรื่องประชาคมอาเซียน ร่วมจัดกิจกรรมกับนักเรียนและครูอาจารย์ โรงเรียนมีการ ว่าจ้าง ครู-อาจารย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นนักวิชาการใน ด้าน “สังคมพหุวัฒนธรรม” เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการ พัฒนาหลักสูตรด้านนี้โดยเฉพาะ โรงเรียนมีการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ให้มีสอดแทรก และการบูรณาการความรู้ในด้านความหลากหลายทาง วัฒนธรรมครูนักเรียนของโรงเรียน Sister School และ Buffer School



รูปที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ปกครอง-ชุมชนด้านนโยบายการสนับสนุนในสถาบันการศึกษา

จากภาพที่ 1 พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในเรื่องของโรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN มีการนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จ้างครู-อาจารย์ที่เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนมาสอน โรงเรียนมีการส่งเสริมประเพณีท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชุมชนรอบๆ โรงเรียน ผู้ปกครอง-ชุมชนรับทราบถึงความรู้ความเข้าใจของครู-อาจารย์ นักเรียนใน

เรื่องความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและทราบว่าโรงเรียนเครือข่ายของกลุ่มสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผู้ปกครอง/ชุมชน ในการประยุกต์นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของอาเซียนของโรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN ของ สพฐ. จากผลการวิจัย พบว่า การประยุกต์ใช้นโยบายส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของ



ผู้ปกครอง/ชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสังคมในด้านปัจเจกชนสามารถแสดงออกมด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ

ปัจจัยที่ 1 ความรู้และความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม การสร้างความรู้และความตระหนักรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ในสังคม ซึ่งการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียนที่มีการเชิญชวนให้ทางผู้ปกครอง/ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่งผลให้เกิดการตระหนักรู้ในเรื่องวัฒนธรรมมากขึ้น การส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ในทางผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างบรรยากาศพัฒนาวัฒนธรรมชั้นครู นักเรียนร่วมกันปฏิบัติ และเชิญชวนผู้ปกครอง/ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเกิดความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมได้ง่ายขึ้น โดยเน้นที่บรรยากาศของความเสมอภาค ยุติธรรม และการยอมรับความหลากหลาย สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาร์วีร์ บุษบาศรี (2555) ได้อธิบายว่า ความตระหนักรู้ถือเป็นขั้นพื้นฐานของความรู้ หากเมื่อมนุษย์มีความตระหนักรู้ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วย่อมทำให้เกิดความสนใจ ใฝ่ใจ และมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเหล่านั้นได้

ปัจจัยที่ 2 ทักษะคติ โรงเรียนในเขตเมืองมักจะมี ความหลากหลายของประชากรในมุมของประชากรที่มาจากต่างถิ่นปัญหาเหล่านี้มักเกิดขึ้นกับคนไทย ยกตัวอย่างครอบครัวหรือผู้ปกครอง/ชุมชนที่มาจากภาคอีสาน ในยุคก่อนมีการเหยียดกันด้วยคำพูดว่า ลาว ถ้าเราทำสิ่งใดที่ไม่ถูกหรือเป็น ก็จะมีการล้อเลียนกันว่าเป็นลาวคนภาคกลางมักจะเหมารวมเรียกคนที่มาจากภาคอีสานว่า ลาวในมุมมองของผู้ปกครองซึ่งมาจากภาคอีสาน แต่มาตั้งถิ่นฐานในกรุงเทพฯ ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า โดยส่วนตัวไม่มีความอายเพราะภูมิใจในชาติกำเนิดของตน คนไทยเชื้อสายจีนคนไทยในภาคกลาง ในทัศนะของผู้ปกครองการมีเพื่อนที่หลากหลายช่วยให้เปิดใจยอมรับความแตกต่างของคนได้มากขึ้นเกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างๆ เปิดรับ ปรับสร้างทัศนคติที่ดี และรู้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ความหลากหลายของการนับถือศาสนาที่เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ในปัจจุบันนักเรียนนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม สอดคล้องกับการศึกษาของ Schiffman and Kanuk (1987) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า เป็นความโน้มเอียงที่เกิดจากการเรียนรู้ ทำให้เกิดพฤติกรรมในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง กล่าวโดยสรุป

ทัศนคติ จึงหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความโน้มเอียง สภาพจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งๆ อันอาจแสดงออกมาเป็นเป็นอารมณ์ ความรู้สึกที่โน้มเอียงไปสู่สิ่งที่เรียกว่า ความชื่นชอบ และค่านิยม ที่สำคัญ คือ นำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรม อันสะท้อนให้เห็นถึงความโน้มเอียงไปในรูปแบบทั้งทางสนับสนุน หรือต่อต้าน

ปัจจัยที่ 3 พฤติกรรม พฤติกรรมอันเกิดจากการโยกย้ายถิ่นฐาน ยกตัวอย่าง นักเรียนจากโรงเรียนอุดรพิทยานุกูลที่มีประสบการณ์ในการย้ายตามคุณพ่อไปอยู่ที่สมุทรปราการในช่วงแรก นักเรียนคนนี้มีพฤติกรรมที่ไม่ค่อยพูดเก็บเนื้อเก็บตัว เพราะไม่กล้าพูดกับเพื่อนกลัวจะโดนว่า “นี่มาจากอีสาน” หรือ “คนลาว” แต่กรณีของภาคใต้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการก่อการร้ายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพสะท้อนของการอยู่ร่วมกันโดยเฉพาะความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนไทยมุสลิม และคนไทยพุทธในสามจังหวัด สอดคล้องกับการศึกษาของ ภานุวัฒน์ ติวะสกุลราช (2558) ได้อธิบายว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีความหมายครอบคลุมทั้งการแสดงออกทางร่างกาย ที่เป็นการแสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น การนั่ง ยืน วิ่ง การรับชมสื่อรายการโทรทัศน์ เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งอิทธิพลต่อการยอมรับ และเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพราะสื่อรายการโทรทัศน์ เป็นเหมือนกับกระบอกเสียงหรือประชาสัมพันธ์ความหลากหลายต่างๆ ให้กับคนที่รับชมได้รับรู้

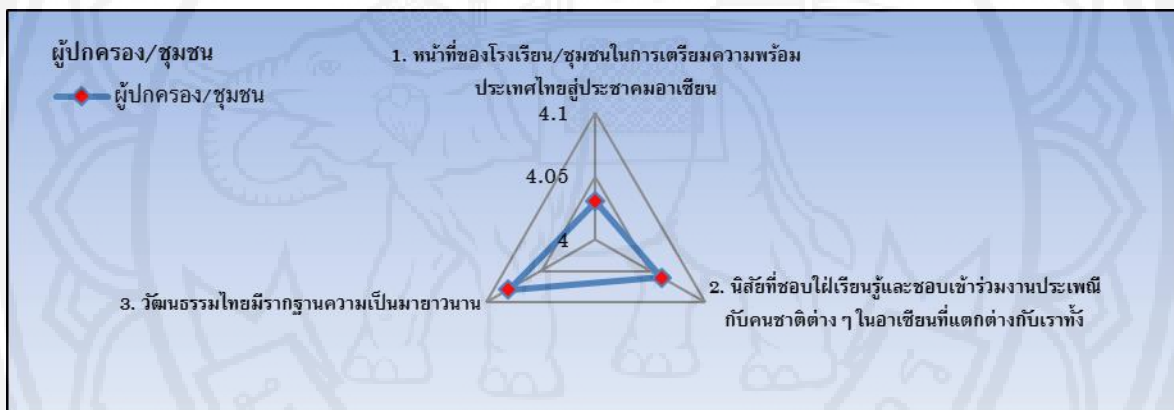
3. ผลการวิเคราะห์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนของผู้ปกครอง - ชุมชนรอบสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN

3.1 ความรู้และความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนจากข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ของประชาคมอาเซียนของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN ในเรื่องของความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่า กลุ่มของผู้ปกครอง-ชุมชนมีความสนใจในเรื่องของอาเซียนและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ซึ่งจะมีประโยชน์ในการนำความรู้มาถ่ายทอดให้กับนักเรียนในความดูแล ประกอบกับสามารถอยู่ร่วมกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ของบุตรหลาน และชุมชน ดังนั้น ผู้ปกครองต้องมั่นหาความรู้เพิ่มเติมในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสา เพื่อ

สามารถถ่ายทอดให้กับนักเรียนและชุมชนที่สนใจให้มีความก้าวหน้าทางการศึกษา อีกทั้ง ต้องเปิดกว้างรับการเรียนรู้ หมั่นหาความรู้ใหม่เพื่อต่อยอดความรู้เดิมอยู่เสมอ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกหลานและชุมชน ให้เกิดความรู้และความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน

3.2 ความเคารพและการอยู่ร่วมกันในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญในเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนค่อนข้างสูง จากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมไทยมีรากฐานความเป็นมายาวนานและเป็นเสาหลักในการสร้างชาติไทยให้มีความแข็งแกร่งเหนือ

ชนชาติอื่น ๆ คนไทยต้องปกป้องมิให้วัฒนธรรมชาติอื่นมาครอบงำวัฒนธรรมไทย เรื่องนิสัยที่ชอบใฝ่เรียนรู้และชอบเข้าร่วมงานประเพณีกับคนชาติต่างๆ ในอาเซียนพบว่า ที่แตกต่างกับเราทั้ง เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรมเป็นการเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนที่ดีจากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญค่อนข้างสูง หน้าที่ของโรงเรียน/ชุมชนในการเตรียมความพร้อมประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน คือ การสร้างความรู้สึกร่วมของคนในโรงเรียน/ชุมชนให้เคารพและอยู่ร่วมกันกับคนที่มาจากเชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรมจากประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนที่แตกต่างไปจากคนไทย พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญค่อนข้างสูง



รูปที่ 2 เรื่องความเคารพและการอยู่ร่วมกันในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบโรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN

จากภาพที่ 2 พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสนใจในเรื่องวัฒนธรรมไทยที่มีรากฐานความเป็นมา ยาวนาน ให้ความร่วมมือกับการร่วมงานประเพณีกับคนชาติต่างๆ ในอาเซียนและทราบหน้าที่ในด้านความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการเตรียมความพร้อมประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN

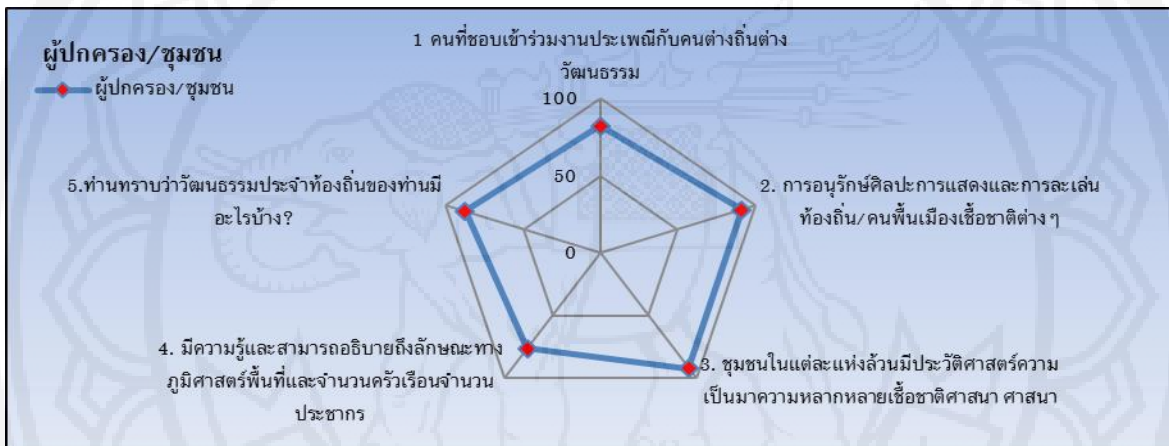
4.1 ความรู้และความตระหนักรู้ ด้านงานประเพณี การอนุรักษ์ศิลปะการแสดง ประวัติศาสตร์ชุมชน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น

ของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN จากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญเรื่องของประวัติศาสตร์ชุมชน อันประกอบด้วย ความหลากหลายด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ประเพณีเป็นเรื่องสำคัญ ในฐานะของผู้ปกครองแบบอย่างที่ดีในการถ่ายทอดเรื่องราวของประวัติชุมชนตัวเองให้กับลูกหลานและคนอื่นที่สนใจได้ทราบประวัติความเป็นมาของชุมชนทั้งทางด้านความหลากหลายของเชื้อชาติและวัฒนธรรม การอนุรักษ์ศิลปะการแสดงและการละเล่นของท้องถิ่น คนพื้นเมืองชาติต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีให้ประชาชนได้มีโอกาสชื่นชมความงดงามของวัฒนธรรมชาติอื่น ๆ พร้อมไปกับการชื่นชมวัฒนธรรมของไทย



ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญในเรื่องของวัฒนธรรมประจำถิ่น และทราบว่ามีอะไรบ้าง ผู้ปกครอง-ชุมชนเชื่อมั่นว่าการเข้าร่วมงานประเพณีกับคนต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างไปจากตนเอง จะไม่ค่อยทะเลาะหรือมีปัญหาบาดหมางกัน ในฐานะผู้ปกครองต้องทำความเข้าใจในเรื่องการอยู่ร่วมกันของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา เชื้อชาติ เพื่อแสดงถึงความเอาใจใส่ในบุตรหลานและมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบสังคม ลักษณะทางภูมิศาสตร์ พื้นที่และจำนวนครัวเรือน จำนวนประชากรและลักษณะโครงสร้างทางสังคมและประชากรของผู้ปกครอง-ชุมชน

ส่วนใหญ่เป็นคนในภูมิสำเนาท่านทราบว่ามีเป็นอย่างไรรจากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญในเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นมาของความหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมมากที่สุด และในเรื่องของการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงและการละเล่นของท้องถิ่น คนพื้นเมืองเชื้อชาติต่างๆ ผู้ปกครองชุมชนในฐานะของเจ้าถิ่นควรได้มีส่วนร่วมทุกภาคฝ่ายในเรื่องความรู้และความตระหนักรู้ ด้านงานประเพณี การอนุรักษ์ศิลปะการแสดง ประวัติศาสตร์ ชุมชน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น



รูปที่ 3 ความรู้และความตระหนักรู้ ด้านงานประเพณี การอนุรักษ์ศิลปะการแสดง ประวัติศาสตร์ชุมชน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น ของผู้ปกครอง-ชุมชน

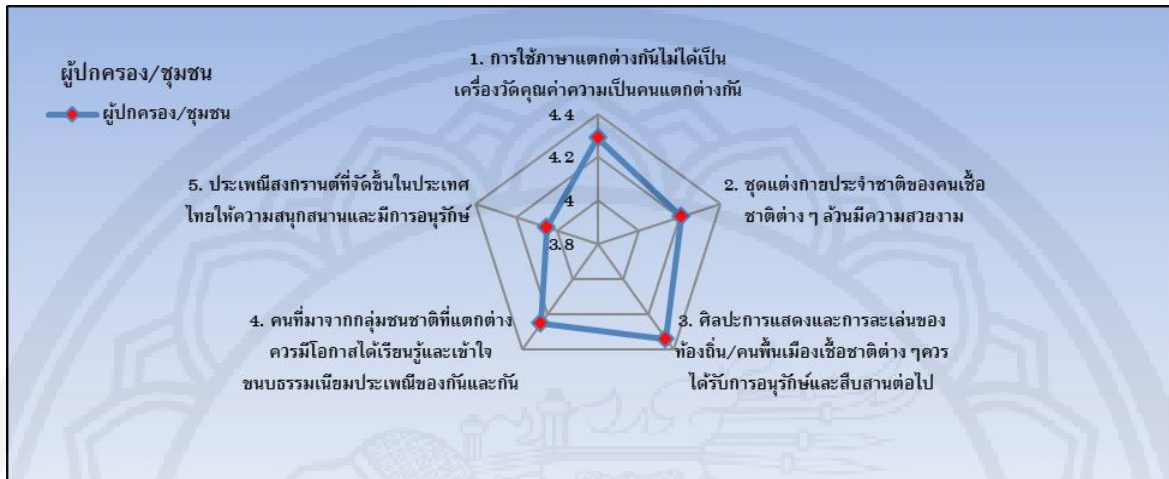
จากภาพที่ 3 ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญเรื่องของการประวัติศาสตร์ชุมชนการอนุรักษ์ศิลปะการแสดงและการละเล่นของท้องถิ่น คนพื้นเมืองชาติต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสชื่นชมความงดงามของวัฒนธรรมชาติอื่น ๆ ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญในเรื่องของวัฒนธรรมประจำถิ่น การร่วมงานกับคนต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมผู้ปกครอง-ชุมชนมองว่าเป็นประสบการณ์ที่ดีและสามารถอธิบายลักษณะทางภูมิศาสตร์พื้นที่ได้

4.2 ทักษะคติ (ความชื่นชอบ/ค่านิยม) ด้านภาษา ชุดแต่งกายประจำชาติ การละเล่นท้องถิ่น ชนบธรรมเนียนประเพณี ประเพณีดั้งเดิม ของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN จากผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญในเรื่องของทักษะคติ ความชื่นชอบ/ค่านิยม ด้าน ภาษา ชุดแต่งกายประจำชาติ

การละเล่นท้องถิ่น ชนบธรรมเนียนประเพณีและประเพณีดั้งเดิมสูงมาก ผู้ปกครอง-ชุมชน ให้ความสำคัญสูงมากกับเรื่องของศิลปะการแสดงและการละเล่นของท้องถิ่นของคนพื้นเมืองเชื้อชาติต่างๆ ผู้ปกครอง-ชุมชน เห็นว่า ควรได้รับการอนุรักษ์และสืบสานต่อไป เช่นเดียวกับศิลปะการแสดงประจำชาติ จะเห็นได้ถึงความมุ่งมั่นและสนับสนุนให้นักเรียนมีการศิลปะการแสดงการละเล่นท้องถิ่นของตน ในเรื่องของการใช้ภาษาแตกต่างกันไม่ได้เป็นเครื่องวัดคุณค่าความเป็นคนแตกต่างกัน คนทุกคนมีค่าเท่ากันแม้พูดภาษาต่างกัน เรื่องของคนที่มาจากกลุ่มชนชาติที่แตกต่างกัน ควรมีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจชนบธรรมเนียนประเพณีของกันและกัน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน เรื่องของชุดแต่งกายประจำชาติของคนเชื้อชาติต่าง ๆ ล้วนมีความสวยงามควรได้รับการอนุรักษ์เช่นเดียวกับชุดประจำชาติของไทย

ประเพณีสงกรานต์ซึ่งมีส่วนใกล้เคียงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว พม่า กัมพูชา ผู้ปกครอง/ชุมชน มีความคิดว่า ควรอนุรักษ์ไว้และให้ความสำคัญกับการจัดประเพณี

สงกรานต์ในประเทศไทย ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญค่อนข้างสูง

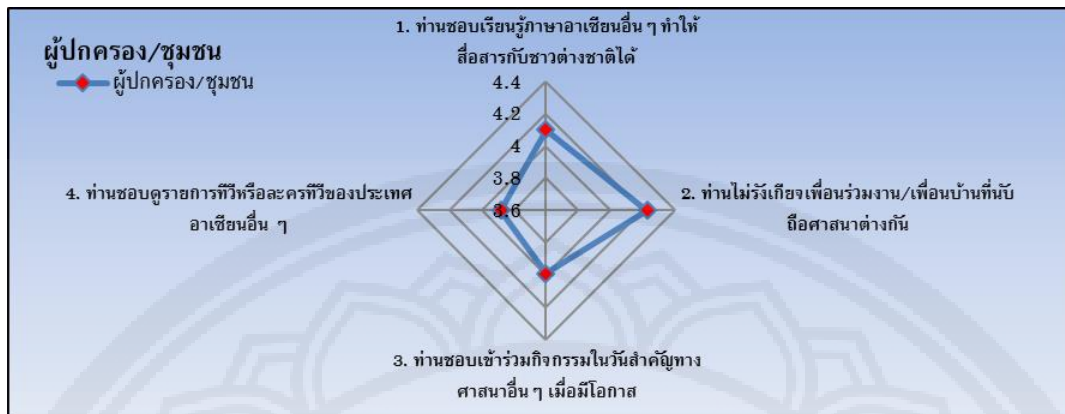


รูปที่ 4 ทศนคติ (ความชื่นชอบ/ค่านิยม)ของผู้ปกครอง-ชุมชน

ภาพรูปที่ 4 พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญในเรื่องของศิลปะการแสดงการเล่นท้องถิ่น การใช้ภาษาที่แตกต่างกัน คนที่มาจากกลุ่มชนชาติที่แตกต่างกันควรมีโอกาสได้เรียนรู้และเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีของกันและกัน ชุดแต่งกายของแต่ละเชื้อชาติ เป็นการแสดงให้เห็นถึงทศนคติ (ความชื่นชอบ/ค่านิยม) ซึ่งเป็นองค์ประกอบ การสื่อสารในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

4.3 พฤติกรรม (ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกลุ่มต่างวัฒนธรรม) ด้านการสื่อสารโดยใช้ภาษา ศาสนาที่แตกต่างกัน กิจกรรมสำคัญทางศาสนา สื่อรายการโทรทัศน์ของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN

จากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญสูงในเรื่องของการทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนบ้านที่นับถือศาสนาที่ต่างกัน ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญค่อนข้างมากในเรื่องของการเรียนรู้ภาษาอาเซียน การเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาอื่น ๆ เมื่อมีโอกาส ชอบเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาอื่น ๆ เสมอ ๆ เมื่อมีโอกาส เพื่อเป็นการเรียนรู้จากความแตกต่างของศาสนาต่าง ๆ รวมทั้งการดูรายการทีวีหรือละครทีวีของประเทศสมาชิกอาเซียน



รูปที่ 5 พฤติกรรม (ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกลุ่มต่างวัฒนธรรม)

จากภาพที่ 5 ด้านพฤติกรรม พบว่า การสื่อสารโดยใช้ภาษา ศาสนาที่แตกต่างกัน กิจกรรมสำคัญทางศาสนา สื่อรายการโทรทัศน์ของผู้ปกครอง-ชุมชนรอบสถาบันการศึกษา Spirit of ASEAN พบว่า ผู้ปกครอง-ชุมชนให้ความสำคัญในเรื่องของการเข้าร่วมงานกับเพื่อนบ้านแม้จะต่างศาสนา สามารถเรียนรู้ภาษาอาเซียนของเพื่อนบ้าน ชอบเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญเมื่อมีโอกาสและอาจจะดูรายการทีวีเพื่อนบ้านประเทศอาเซียนอื่น ๆ บ้าง

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ในทัศนะของผู้ปกครอง เห็นว่า การสอดแทรกเรื่องวัฒนธรรมเข้าไปสู่การเรียนรู้ในวิชาเรียนของเด็กนั้น เป็นเรื่องที่เหมาะสมอย่างยิ่งเพราะถือว่าเป็นสิ่งที่อาจจะช่วยให้เด็กเกิดความอ่อนโยนทางจิตใจ และมีผลทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ก้าวร้าว นักเรียนต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครองให้ทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการเรียน ผู้ปกครองต้องให้การสนับสนุนหรือให้โอกาสเด็กนักเรียน ผู้ปกครองควรต้องเข้าใจกับการเรียนการสอนในสมัยปัจจุบันที่ข้อมูลสารสนเทศสามารถหาได้จากอินเทอร์เน็ต เด็กสามารถหาแหล่งเรียนรู้ในอินเทอร์เน็ตได้ และไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือเป็นสื่อการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว ในขณะที่การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนก็ช่วยทำให้ทั้งนักเรียนและคนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างนักเรียนกับชุมชน รวมถึงโรงเรียนกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ตั้งแต่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และจังหวัดซึ่งทำให้องค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมในพื้นที่เข้มแข็งมากขึ้น โดยเฉพาะในประเด็นความรู้เกี่ยวกับอาเซียน โรงเรียนมีผลอย่างมากต่อการ

เผยแพร่ความรู้ไปยังชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2552) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นกับสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชน และท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และในการจัดการศึกษาจะต้องดำเนินการโดยไม่ได้ต้องการให้ประชาชนเข้ามาสนับสนุนทรัพยากรหรือปัจจัยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การกำหนดเป้าหมายไว้เช่นนี้จะช่วยนำไปสู่การให้ความร่วมมือกันมากขึ้น

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการศึกษา

ผู้ปกครอง/ชุมชนในสถานศึกษาที่มีลูกหลานศึกษาอยู่นั้น ทราบเป็นอย่างดี และให้ความสำคัญมากในเรื่องของการนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาดำเนินการเพื่อการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยพบว่าโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรอาเซียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายของวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริม ประเพณีท้องถิ่น ส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชุมชนรอบ ๆ โรงเรียน โรงเรียนให้ความรู้ในเรื่องประชาคมอาเซียน และอัตลักษณ์อาเซียนเป็นประจำ



และต่อเนื่อง โดยให้ผู้ปกครอง/ชุมชนได้เข้ามาร่วมจัดกิจกรรมกับนักเรียนและครูอาจารย์ด้วยเสมอ นอกจากนี้ ผู้ปกครอง/ชุมชนยังทราบว่า โรงเรียนมีการว่าจ้าง ครู-อาจารย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นนักวิชาการในด้าน “สังคมพหุวัฒนธรรม” และ/หรือเกี่ยวกับอัตลักษณ์ เอเชียันที่จะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรด้านนี้โดยเฉพาะ รวมถึงโรงเรียนมีการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ให้มีการสอดแทรก และการบูรณาการความรู้ในด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม ผู้ปกครองค่อนข้างเชื่อมั่นใน ครู-อาจารย์ นักเรียนของโรงเรียน Sister School และ Buffer School ว่า มีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และสามารถใช้ภาษาต่างประเทศติดต่อกับประเทศในอาเซียน และโรงเรียนเครือข่าย ประชาชนในชุมชนรายรอบโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ผู้ปกครอง/ชุมชนโดยส่วนใหญ่ให้ความร่วมมืออย่างดีกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และการส่งเสริมความหลากหลายทางวัฒนธรรม เห็นได้จากบางโรงเรียนผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดการสอนภาษาอาเซียนภายในโรงเรียน แต่กระนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง/ชุมชนในหลายโรงเรียนนั้นยังอยู่ในขั้นของการยอมรับ และมีทัศนคติที่ต่อนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาคมอาเซียน และความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากกว่า แต่ยังไม่ถึงขั้นของการเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะในขั้นของการนำไปปฏิบัติให้เกิดผล ทิศนะของผู้ปกครอง เห็นว่า การสอดแทรกเรื่องวัฒนธรรมเข้าไปสู่การเรียนรู้อันวิชาเรียนของเด็กนั้น เป็นเรื่องที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่อาจจะช่วยให้เด็กเกิดความอ่อนโยนทางจิตใจ และมีผลทำให้เขามีพฤติกรรมที่ไม่ก้าวร้าว ยิ่งในสังคมที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม อาจจะเป็นการช่วยละลายพฤติกรรมของคนต่างๆ เหล่านั้นให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกัน อาจจะช่วยยับยั้งการเกิดความขัดแย้งในเรื่องวัฒนธรรมที่แตกต่างเอกลักษณ์ของโรงเรียนที่มีการแข่งขันสูง หนึ่งในนั้นคือโรงเรียนที่ผู้ปกครอง/ชุมชนมีความใส่ใจ เมื่อผู้ปกครอง/ชุมชนใส่ใจก็ทำให้การทำกิจกรรมมีความง่ายขึ้น โรงเรียน

ที่มีผู้ปกครอง/ชุมชนที่สามารถสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ในการขับเคลื่อนในลักษณะของโรงเรียนแบบพหุชาติได้ ผู้ปกครอง/ชุมชน ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความรู้ความสามารถมาก โรงเรียนสามารถนำความรู้ความสามารถของผู้ปกครองเหล่านั้นมาเป็นสื่อชักนำให้กับเด็กเยาวชนในโรงเรียนนำมาปรับใช้ ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กมีปัจจัยเรื่องการสนับสนุนน้อยแต่เมื่อโรงเรียนขอความช่วยเหลือ ผู้ปกครองก็ยินดีช่วยเหลือ ดังนั้น นักเรียนต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง/ชุมชนให้ทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการเรียน บางครั้งเด็กอยากช่วยแต่ผู้ปกครองไม่สนับสนุนทำให้เด็กไม่มีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียน ซึ่งตรงนี้ก็ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองด้วยว่าจะสนับสนุนหรือให้โอกาสเขามากแค่ไหน นอกจากนี้ ผู้ปกครองต้องให้อิสระทางความคิดแก่เด็ก โดยให้นักเรียนคิดก่อนว่าอยากจะทำอะไร แล้วมาคุยกันหาข้อดีข้อเสีย การที่ผู้ปกครองบอกให้ทำอะไรจะเป็นการบังคับหรือในบางครั้งฝืนใจเด็กถ้าสิ่งที่นักเรียนทำไม่เต็มใจผู้ปกครองก็ไม่ควรบังคับหรือชี้หน้าจู้จี้เหตุ ควรให้ทำในสิ่งที่เด็กชอบเพราะถ้าเขาฝืนนักเรียนอาจจะต่อต้าน ผู้ปกครองควรต้องเข้าใจกับการเรียนการสอนในสมัยปัจจุบันที่ข้อมูลสารสนเทศสามารถหาได้จากอินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองบางคนมองว่าเด็กใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเล่นเกมซึ่งในความเป็นจริง เด็กสามารถหาแหล่งเรียนรู้ในอินเทอร์เน็ตได้แล้วและไม่จำเป็นต้องใช้หนังสือเป็นสื่อการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว ในขณะที่การจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนก็ช่วยทำให้ทั้งนักเรียนและคนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างนักเรียนกับชุมชน รวมถึงโรงเรียนกับหน่วยงานราชการต่างๆ ตั้งแต่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และจังหวัดซึ่งทำให้องค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรมในพื้นที่เข้มแข็งมากขึ้น โดยเฉพาะกับประเด็นความรู้เกี่ยวกับอาเซียน การเผยแพร่ความรู้ไปยังชุมชน ซึ่งจะไปสู่การเกิดความตระหนักในการเป็นพลเมืองอาเซียนอีกด้วย ในเรื่องของความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า กลุ่มของผู้ปกครอง/ชุมชนมีความสนใจในเรื่องของอาเซียน และความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ซึ่งจะมีประโยชน์ในการนำความรู้มาถ่ายทอดให้กับนักเรียนในความดูแล ประกอบ



กับสามารถอยู่ร่วมกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ของ บุตรหลาน และคนในชุมชนให้เกิดความรู้ ความตระหนักรู้ เกี่ยวกับอาเซียน และความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มี เข้ามาในสังคมและชุมชนของตนเอง ในด้านการเคารพ และอยู่ร่วมกัน พบว่า ผู้ปกครอง/ชุมชนให้ความสำคัญใน เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ค่อนข้างสูง จากการศึกษา พบว่า ผู้ปกครอง/ชุมชนให้ ความสำคัญกับวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของคนต่าง ถิ่นที่แตกต่างจากตนเอง โดยเฉพาะวัฒนธรรมของเพื่อน บ้านอาเซียน มีความชื่นชอบใฝ่เรียนรู้ และชอบเข้าร่วมงาน ประเพณีกับคนชาติต่าง ๆ ในอาเซียนที่แตกต่างกับเราทั้ง เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาและวัฒนธรรม จากการศึกษาในด้าน ของปัจเจกชนทั้งด้าน ความรู้ตระหนักรู้ ทักษะ และ พฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบของการสื่อสารทางวัฒนธรรม เพื่อการเรียนรู้ที่จะยอมรับ เข้าใจ ปรับตัว และอยู่ร่วมกัน ในสังคมหลากหลายวัฒนธรรม ยังพบอีกว่า ผู้ปกครอง/ ชุมชนให้ความสำคัญเรื่องของประวัติศาสตร์ชุมชน อัน ประกอบด้วยความหลากหลายด้านเชื้อชาติ ศาสนา และ วัฒนธรรมประเพณีซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากในฐานะ ของผู้ปกครอง/ชุมชน ต้องถ่ายทอดแบบอย่างที่ดีในเรื่อง ของประวัติชุมชนของตัวเองให้กับลูกหลานและคนที่สนใจ ให้ทราบประวัติความเป็นมาของชุมชน ซึ่งมีความหลากหลาย ทั้งทางด้านความหลากหลายของเชื้อชาติและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ผู้ปกครอง/ชุมชน ยังให้ความสำคัญในเรื่องของ วัฒนธรรมประจำถิ่น และทราบดีว่ามีวัฒนธรรมสำคัญ อะไรบ้างในท้องถิ่นตน มีความเชื่อมั่นว่า การเข้าร่วมงาน ประเพณีกับคนต่างถิ่นต่างวัฒนธรรมที่มีพื้นฐานทาง วัฒนธรรมแตกต่างไปจากตนเองจะช่วยลดความขัดแย้ง ทางวัฒนธรรมได้ นอกจากนี้ ผู้ปกครอง/ชุมชนยังเห็นว่า ต้องทำความเข้าใจในเรื่องการอยู่ร่วมกันของความ หลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา เชื้อชาติ เพื่อ แสดงออกให้บุตรหลานได้เรียนรู้ถึงแนวทางการอยู่ร่วมกัน และการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคม ด้านทัศนคติ จากผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญในเรื่อง ของทัศนคติ ความชื่นชอบ/ค่านิยม ด้าน ภาษา ชุดแต่งกาย ประจำชาติ การละเล่นท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี และประเพณีดั้งเดิมสูงมาก มีความมุ่งมั่น และมีความ พร้อมให้การสนับสนุนกับนักเรียน มีการศิลปะการแสดง

การละเล่นท้องถิ่นของตน ผู้ปกครอง/ชุมชนให้ความสำคัญ สูงมากในเรื่องของการใช้ภาษาแตกต่างกัน เพราะเห็นว่า ไม่ได้เป็นเครื่องวัดคุณค่าความเป็นคนแตกต่างกัน คน ทุกคนมีค่าเท่ากันแม้พูดภาษาต่างกัน นอกจากนี้ ยังมี ทัศนคติที่ดีต่อกลุ่มชนชาติที่แตกต่างกัน และวัฒนธรรม ประเพณีของกลุ่มเชื้อชาติที่แตกต่างจากตนเอง ในด้านของ พฤติกรรม และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่างวัฒนธรรม พบว่า ผู้ปกครอง/ชุมชนให้ความสำคัญสูงในเรื่องของการ ทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานหรือเพื่อนบ้านที่นับถือศาสนา ที่ต่างกัน ศาสนาเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ดังนั้น ผู้ปกครอง- ชุมชนในฐานะเจ้าบ้านมีหน้าที่รับแขกต้องให้ความสำคัญ กับเรื่องของศาสนาเป็นอย่างมาก และให้ความสำคัญกับ การเรียนรู้ภาษาอาเซียน การเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญ ทางของศาสนาอื่น ๆ นั้น เป็นการเรียนรู้จากความแตกต่าง ของศาสนา ภาษา วัฒนธรรม วิถีชีวิตต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมกันใน สังคม

การนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้

สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ดังนี้ 1) นำผล การศึกษาไปประยุกต์ใช้กับผู้ปกครอง/ชุมชน ที่ต้องการ การบูรณาการด้านการเรียนการสอนเข้ากับวัฒนธรรม พื้นถิ่น โดยหาจุดได้เปรียบที่ท้องถิ่นมีจากผู้ปกครอง/ ชุมชน โดยการเรียนการสอนแบบคู่ขนานไปกับการเรียน การสอนที่ทางโรงเรียนจัดการเรียนการสอน 2) เน้นพื้นที่ที่ ต้องปรับตัวอย่างเร่งด่วนก็คือ โรงเรียนในแถบชายแดน หรือโรงเรียนชายขอบ ที่ยังขาดความพร้อมในด้านการ เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เน้น การศึกษาภาษาเพื่อนบ้าน ภาษาอังกฤษ และการเรียนรู้ วัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ โดยกระตุ้นให้ทางผู้ปกครอง/ ชุมชนร่วมสนับสนุน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ 3) นำผลการศึกษาในเรื่องของการประยุกต์ใช้นโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ด้าน ความร่วมมือของผู้ปกครอง/ชุมชน 4) จัดหาบุคลากรจาก กลุ่มผู้ปกครอง/ชุมชน เป็นตัวแทนเข้าร่วมกิจกรรมการ เรียนการสอนกับทางคณะครู-อาจารย์ รวมถึงแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับบุตรหลานหรือ นักเรียน



ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาพรวม ถ้าต้องการให้เห็นเป็นรูปธรรม ควรศึกษาเจาะรายละเอียดลงไปในแต่ละชุมชน ดังนี้ 1) ที่ตั้ง โรงเรียน Sister School เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองของจังหวัด ในขณะที่ Buffer School เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ตามอำเภอชายขอบ ติดกับพรมแดนประเทศเพื่อนบ้าน 2) ความหลากหลายทางวัฒนธรรม โรงเรียน Sister School ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่อยู่รอบๆ บริเวณโรงเรียนจะเป็นกลุ่มชนจากประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามาอาศัยหรือมาทำงานอยู่ในประเทศไทย ในขณะที่โรงเรียน Buffer School สามารถจำแนกได้เป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มแรก มีนักเรียนที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านมาเรียนกับกลุ่มที่สองเป็นนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ 3) ความแตกต่างทางชนชั้น โรงเรียน Sister School รูปแบบของสังคมเมืองทำให้มีความแตกต่างของชนชั้นของชุมชนหรือผู้ประกอบการมากกว่าโรงเรียน Buffer School 4) อาชีพที่แตกต่างกัน โรงเรียน Sister School รูปแบบของสังคมเมืองทำให้มีความหลากหลายของอาชีพของคนชุมชนหรือผู้ประกอบการมากกว่าโรงเรียน Buffer School การประกอบอาชีพในชุมชนส่งผลโดยตรงต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะจากผลการวิจัยพบว่าถ้าเป็นโรงเรียน Sister School เป้าหมายของนักเรียน คือ การเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย แต่ถ้าเป็นโรงเรียนใน Buffer School มุ่งการเรียนสายอาชีพเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ในอนาคต 5) พื้นฐานของโรงเรียน นอกจากระดับชั้นของการให้การศึกษาที่แตกต่างกันระหว่างโรงเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสแล้ว ขนาดของโรงเรียนที่มีตั้งแต่ระดับเล็ก กลาง ใหญ่และใหญ่พิเศษ ก็ทำให้เกิดความแตกต่างเช่นกัน 6) ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียน Sister School ซึ่งเป็นโรงเรียนในเมืองและเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียนย่อมเข้าถึงได้ง่ายกว่าโรงเรียน Buffer School 7) ความเข้มแข็งของชุมชน การที่โรงเรียน Sister School ตั้งอยู่ในเขตเมือง รูปแบบการสนับสนุนของชุมชนต่อโรงเรียนเป็นรูปแบบที่แตกต่างจาก Buffer School

การส่งเสริมของชุมชนจะอยู่ในรูปของสมาคมศิษย์เก่าหรือสมาคมผู้ปกครอง ในขณะที่โรงเรียน Buffer School ด้วยความที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีขนาดเล็กทำให้ความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นไปอย่างใกล้ชิดมากกว่า

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา พันธุ์วานิช. (2558). การรักษาวัฒนธรรมของความเป็นชาติ. สืบค้นจาก http://www.m-culture.go.th/young/ewt_news.php?nid=165&filename=index [1]
- เกษรา ชัยเหลืออยู่โร. (2556). ความขัดแย้งในสังคมพหุวัฒนธรรม. สืบค้นจาก http://61.19.238.229/dsdw2011/doc_pr/20130403161459.pdf [2]
- จันทร์จารี เกตุมาโร. (2556). *อาชีพนามัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. [3]
- ซูพินิจ เกษมณี. (2547). การศึกษาพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย: สถานการณ์และความเป็นไปได้. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/250376> [4]
- ปารวีร์ บุษบาศรี. (2555). *ความตระหนักรู้และทัศนคติของผู้บริหารและพนักงานต่อการประชาสัมพันธ์ภายในของบริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออกจำกัด (มหาชน)*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, กรุงเทพฯ. [5]
- ภริดา โภเชก. (2548). *การสื่อสารต่างวัฒนธรรมที่มีผลต่อการปรับตัวของคนข้ามชาติ: กรณีศึกษาชาวพม่าในจังหวัดพรมแดน ประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ. [6]
- ภัครศ์ สีธิ. (2544). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์วัฒนธรรมและค่านิยมในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามตัวแบบ I AM READY ของหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดกระทรวงมหาดไทย จังหวัดเชียงใหม่*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. [7]



ภาณุวัฒน์ คิวะสกุลราช. (2558). แนวคิดพื้นฐาน พฤติกรรมมนุษย์. สืบค้นจาก <http://www.geh2001.ssrui.ac.th/file.php/1/u1.pdf> [8]

วิรัชยา พรหมสุนทร. (2555). ความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนต่อความสำคัญของปัญหาสังคม: ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กและเยาวชนในจังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ. [9]

ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2552). ความหมายของภาวะผู้นำ. สืบค้นจาก http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=98&p=1. [10]

สุโรยา วานี และมะรอนิง สาแลมิง. (2557). การอยู่ร่วมกันของชุมชนในสังคมพหุวัฒนธรรมกรณีศึกษา ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 4(1), 205-219. [11]

Breslin, S. (2007). *Theorising East Asian Regionalism(s): New Regionalism and Asia's Future(s). Advancing East Asian Regionalism*. London: Routledge.

Radtke, F. O. (2003). Multiculturalism in Germany: Local Management of Immigrants' Social Inclusion. *International Journal on Multicultural Societies*, 5(1), 55-76.

Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (1987). *Consumer behavior* (3rd ed.). London: Prentice-Hall International.

UNESCO. (2007). *Advocacy Kit for Promoting Multilingual Education: Including the Excluded*. Bangkok: UNESCO.

Translated Thai References

Bunrasri, P. (2012). *Awareness and Attitude of the Management and Employees to Boost Publicity of the Internal Eastern Water Resources Development Company Co., Ltd.* (Master's Independent Study). University of Thai Chamber of Commerce, Bangkok. [in Thai] [5]

Chailaungurai, K. (2013). Conflicts in a multicultural society. Retrieved from http://61.19.238.229/dsdw2011/doc_pr/20130403161459.pdf [in Thai] [2]

Getmaro, C. (2013). *Occupational Health and Safety* (2nd ed.). Bangkok: Ramkhamhaeng University. [in Thai] [3]

Katemanee, C. (2004). Multicultural Study in Thailand: On Situation Possible. Retrieved from <https://www.gotoknow.org/posts/250376> [in Thai] [4]

Kochek, P. (2005). *Intercultural Communication that Influence the Adaptation of the Multinational: Case Study Burmese Border in Thailand*. (Doctoral dissertation). Thammasat University, Bangkok. [in Thai] [6]

Panvanich, K. (2015). The Protection of Thai National Culture. Retrieved from http://www.m-culture.go.th/young/ewt_news.php?nid=165&filename=index [in Thai] [1]

Promsoontorn, W. (2012). *Opinion Children and Youth on the Importance of Social Problem: A Case Study of Children and Youth in Songkhla Province*. (Master's thesis). National Institute of Development Administration, Bangkok. [in Thai] [9]

Pucharean, S. (2009). What is Leadership. Retrieved from http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=98&p=1. [in Thai] [10]



Siwasakulraj, P. (2015). The Basic Concept of Human Behavior. Retrieved from <http://www.geh2001.ssrui.ac.th/file.php/1/u1.pdf> [in Thai] [8]

Sritree. P. (2001). *The Relationship between Personality and the Paradigm Shift in the Culture and Values of Government staff Model I AM Ready of the Unit Regional administration under the Ministry of the Interior Chiang Mai Province.* (Master's Independent Study). Chiang Mai University, Chiang Mai. [in Thai] [7]

Wani, S., & Salaeming, M. (2014). The Coexistence of Communities in a Multicultural society Case Study Khok Pho Sai district, Pattani province. *Journal of Political Management*, 4(1), 205-219. [in Thai] [11]

